

до них уздовж стін, протилежних тим, по яких прокладені дроти електродетонаторів, при видаленні забивки (грунту) вибирати її обережно, слідкуючи за тим, щоб інструмент не міг вдарити по заряду, і особливо по капсулю-детонатору, при розбиранні виймати вибухову речовину окремими шашками, дроти при цьому не натягувати.

При підриванні боєприпасів дотримуватись наступних заходів:

– роботи по знищенню боєприпасів, які не вибухнули, здійснювати в суворо встановлений час, сповіщаючи про це розташовані поблизу військові частини і місцеве населення;

– після закінчення робіт проводити ретельний огляд місць підриву з метою виявлення боєприпасів, які не вибухнули (вибухнули не повністю), або їх елементів, що утримують вибухові речовини;

– запалювати вибухові речовини в боєприпасах, що не повністю вибухнули, або здійснювати виплавку вибухових речовин із них забороняється.

Література:

1. Гротинко А.М. та ін. Безпека військової діяльності. Навчальний посібник. – Харків: ХІТВ. – 2007. – 112 с .
2. Флорін О.П. Безпека військової діяльності. Навчальний посібник. – Харків: АВВ. – 2008. – 98 с .

Козир Ю. С., Сергєєва Л. А.

Кандидат медичних наук, доцент кафедри Фізичної культури та охорони праці Державного університету телекомунікацій, м. Київ

КЛАСИФІКАЦІЯ АВАРІЙ ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРУ

Зростання масштабів господарської діяльності і кількості великих промислових комплексів, концентрація на них агрегатів і установок великої і

надвеликої потужності, використання у виробництві великих кількостей потенційно небезпечних речовин збільшує вірогідність виникнення техногенних аварій. Надзвичайні ситуації техногенного походження загрожують людині, економіці і природному середовищу або здатні створити загрозу внаслідок імовірного вибуху, пожежі, затоплення або забруднення (зараження) навколишнього середовища.

Ліквідація надзвичайних ситуацій – проведення комплексу заходів, які охоплюють аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи, що здійснюються у разі виникнення надзвичайних ситуацій і спрямовані на припинення дії небезпечних факторів, рятування життя та збереження здоров'я людей, а також на локалізацію зон надзвичайних ситуацій.

Надзвичайні ситуації техногенного характеру класифікуються за такими основними ознаками:

- за масштабами наслідків (об'єктового, місцевого, регіонального і загальнодержавного рівня);

- за галузевою ознакою (надзвичайні ситуації у сільському господарстві; у лісовому господарстві; у заповідній території, на об'єктах особливого природоохоронного значення; у водоймах; матеріальних об'єктах – об'єктах інфраструктури, промисловості, транспорту, житлово-комунального господарства та населення – персонал підприємств та установ, мешканці житлових будинків, пасажери транспортних засобів).

Аварії техногенного характеру класифікуються також з урахуванням масштабу заподіяних чи очікуваних економічних збитків.

Запровадження правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації передбачає здійснення комплексу заходів, як, наприклад, встановлення особливого режиму в'їзду і виїзду; обмеження руху транспортних засобів і проведення їх огляду з метою необхідної їх обробки, тимчасової затримки в разі виявлення можливого небезпечного їх впливу на життя і здоров'я людей або загрози погіршення екологічної ситуації;

посилення охорони громадського порядку та об'єктів, що забезпечують життєдіяльність населення; встановлення обмежень чи заборони на проведення масових заходів, у тому числі у разі загострення епідеміологічної обстановки, крім заходів, заборона та проведення яких встановлюється судом; відселення людей з місць, небезпечних для їх проживання, з обов'язковим наданням їм жилих приміщень для постійного або тимчасового проживання; встановлення тимчасової заборони на будівництво нових і розширення діючих підприємств та інших об'єктів, діяльність яких не пов'язана з ліквідацією надзвичайної екологічної ситуації або із забезпеченням життєдіяльності населення; встановлення карантину та здійснення інших обов'язкових санітарно-проти-епідемічних заходів та інші (ст. 10 Закону України «Про зону надзвичайної екологічної ситуації»). Завдання по ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків покладені насамперед на оперативно-рятувальні служби, статус яких визначений Законом України «Про аварійно-рятувальні служби».

Список літератури:

1. Вівчаренко О. Міжнародно-правові вимоги щодо охорони земель / О. Вівчаренко // *Вісник Вищого адміністративного суду України*. – 2010. – № 3.
2. Гіждіван Л. Про загальні питання міжнародної відповідальності за екологічну шкоду / Л. Гіждіван // *Право України*. – 2010. – № 7.
3. Задорожній О. В. Міжнародне право навколишнього середовища: підручник / О. В. Задорожній, М. О. Медведєва. – К. : Проміні, 2010.